Citace záznamu

Jan Fiřt, Kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa – České Budějovice, Loď, *Renesanční a manýristické štukatérství v Čechách a na Moravě* (online databáze), https://stuky.upce.cz/node/771, vyhledáno 29. 3. 2024.

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi (Lucia Krajčírová, 2021)

Kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa – České Budějovice, Loď

Číslo záznamu: 771

Bližší určení díla: Valená klenba s výsečemi se sítí štukových žeber

Památkově chráněno, č. úskp: 14117/3-826

Umístění: Hlavní loď

Datace: 16. století

Anotace

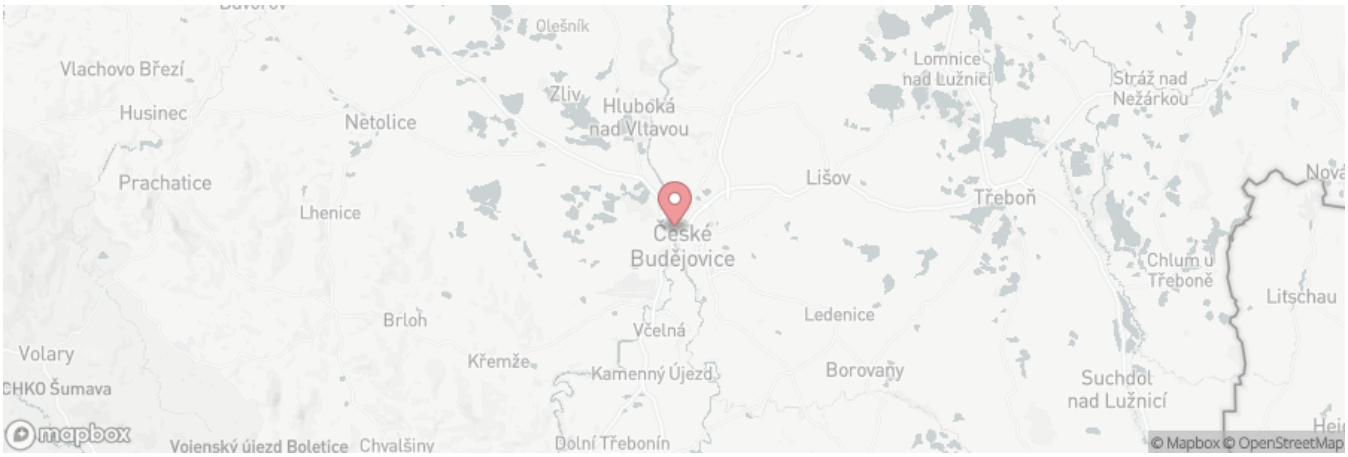
Původně středověká sakrální stavba prošla architektonickými úpravami, ze kterých měla na klenební konstrukční systém a štukový dekor zásadní dopad přestavba, která proběhla na přelomu 15. a 16. století. Klenba presbytáře, hlavní lodě a také kruchty je doplněná štukovými žebry, která se dle svého umístění liší typem profilace. Soustavu klenebních žeber v celém interiéru sjednocuje shodná barevnost její povrchové úpravy.

Abstract

The medieval sacral building was rebuilt at the turn of the 15th and 16th centuries. The vaulting of the presbytery, the nave and the chancel have stucco ribs, which differ in profile. The system of vault ribs throughout the interior is unified by the same colour coating.

Kraj	Okres	Obec	Katastr
Jihočeský kraj	České Budějovice (okres)	České Budějovice	České Budějovice 3

Ulice, čp. / č. o.	GPS
Staroměstská	48.984913, 14.4666968

Technika štuku	Materiálová skladba	Povrchové úpravy	Původnost
		polychromie (stávající stav)	Původní stav s druhotnými zásahy

Uměleckohistorický popis

Bývalý hřbitovní kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa je ve svém jádru raně gotickou stavbou, která vznikla před polovinou 13. století a v následujících stoletích byla několikrát architektonicky upravována. Zásadnější stavební úpravy včetně klenutí kostela probíhaly na přelomu 15. a 16. století, kdy vznikla i štuková výzdoba svým charakterem se navracející k středověké tradici.
Jednolodní sakrální prostor je zaklenut valenou klenbou s výsečemi a pravoúhle zakončený závěr kostela završuje dvojice polí křížové klenby. Mohutná klenební žebra nad kněžištěm s hruškovitým profilem vybíhají z jehlancových konzol a protínají se v hladkých kotoučových svornících uprostřed klenby. Konstrukce valené klenby nad hlavní lodí doplňuje hustá síť dekorativních štukových žeber s profilem klínového charakteru sbíhající se v konzolách a přípěrách s kalichovými hlavicemi. Prostor hlavní lodi a kruchty oddělují tři hrotité oblouky nesené dvojicí oktogonálních sloupků, na které navazuje hvězdicová klenba tvořená jednoduše profilovanými štukovými žebry.
Zřejmá asymetrie hřebínků štukových žeber je patrná v celém sakrálním prostoru, zejména však v centrální části síťové klenby nad hlavní lodí kostela, způsobilo ji nejspíš mírné posunutí hlavní osy orientované svatyně. Barevná povrchová úprava štukových žeber v celém interiéru je kontrastní vůči bílému pozadí a zmíněnou nesouměrnost do značné míry ještě víc akcentuje.

Literatura

Johann Trajer, *Historisch-statistische Beschreibung der Diözese Budweis*, České Budějovice 1862, s. 8–12.
František Braniš, *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do polovice XIX. století. VIII, Politický okres česko-budějovický*, Praha 1900, s. 38–40.
Emanuel Poche (ed.), *Umělecké památky Čech, svazek 1, A–J,* Praha 1977, s. 207–208.
Pavel Kadrmas, Pozdně gotická přestavba kostela sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa v Českých Budějovicích, *Umění 31,* č. 3, 1983, s. 214–218.

Odkazy

Evidenční list nemovité kulturní památky – kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, České Budějovice. https://iispp.npu.cz/mis_public/documentDetail.htm?id=900969

Autoři záznamu

Jan Fiřt

Datum poslední změny

4.2.2024

Fotodokumentace současného stavu

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi, pohled ke kruchtě (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi a presbytáře (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi, detail žeber (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, klenba lodi (Lucia Krajčírová, 2021)

České Budějovice, kostel sv. Jana Křtitele a sv. Prokopa, celkový pohled (Lucia Krajčírová, 2021)